

Arròs a Haití

Un exemple de comerç injust el *dumping* de l'arròs

La invasió nord-americana del mercat d'Haití amb arròs subvencionat ha tingut efectes devastadors en els productors locals d'arròs i ha anat acompanyada de l'increment de la malnutrició infantil.

“Els productors d'arròs volem una vida millor. Treballem força per aconseguir-ho. Però quan arribem al mercat, ens bombardegen amb una invasió d'arròs barat importat, de forma que hem de vendre a qualsevol preu que el comprador estigui disposat a pagar. Com podem competir amb els grans?”

(Inodil Fils, cultivador d'arròs, Artobonite Valley, Haití)

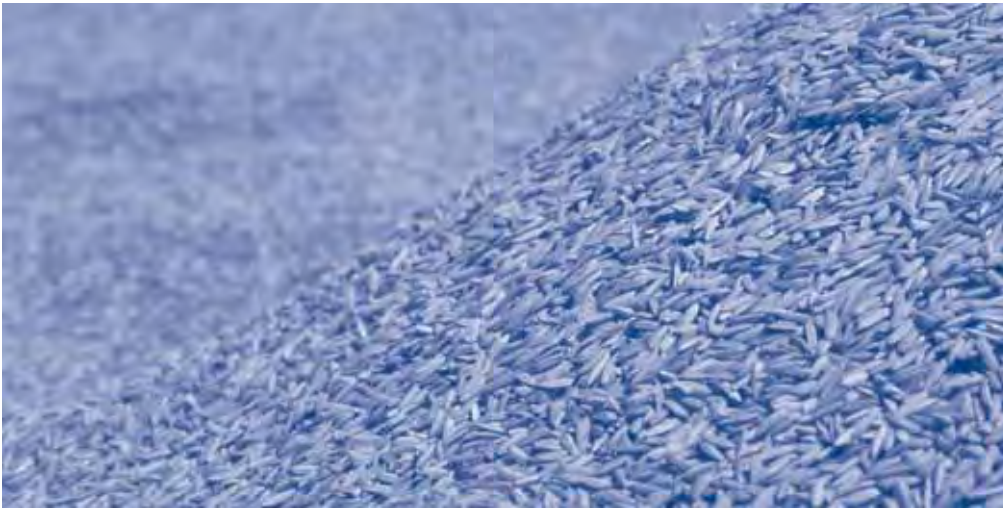
Això ha provocat la baixada del preu de l'arròs local, amb terribles conseqüències per a les persones (una cinquena part de la població d'Haití) que depenen de la producció d'arròs per viure.

Alguns cultivadors d'arròs han hagut de deixar les seves terres i buscar feina a la veïna República Dominicana. Molts s'han vist obligats a treure els fills de l'escola perquè no poden pagar les matrícules. I la gent passa gana. A mesura que els seus ingressos disminueixen, els cultivadors d'arròs es veuen incapacitats per comprar els aliments necessaris perquè les seves famílies tinguin una dieta equilibrada. El cinquanta per cent dels nens d'Haití pateix malnutrició, i la taxa més elevada correspon a les zones que cultiven arròs.

Haití és el país més pobre de l'hemisferi occidental. Els Estats Units, el país més ric del món.

A principis de la dècada dels vuitanta, Haití produïa gairebé tot l'arròs que necessitava. Però la pressió exercida per la comunitat internacional (els EUA en particular) va obligar Haití a obrir els mercats a les importacions d'altres països. Com a resultat, Haití s'ha vist inundada d'arròs subvencionat i barat procedent dels EUA.

Què és el *DUMPING*?

© Toby Adamson / Oxfam

Com és que s'ha arribat a aquesta situació?

L'informe d'Oxfam *Canviar les regles* també fa referència a Haití per assenyalar com la ràpida liberalització comercial del país, promoguda pels programes de l'FMI, ha estat la causa d'aquesta situació. El 1995 els aranzels a les importacions d'arròs van ser reduïts d'un 50% a un 3%, i van obrir la porta a l'arròs barat dels Estats Units. Els productors d'arròs haitians es van veure incapaços de competir amb el preu d'aquestes importacions i van perdre la quota de mercat que tenien. Avui dia més de la meitat del mercat de l'arròs a Haití està dominat per empreses nord-americanes.

El mateix informe assenyala que mentre la població urbana d'Haití s'ha beneficiat d'un arròs més barat, els mitjans de vida dels petits agricultors d'arròs han estat devastats. Com ens diu el testimoni d'un altre agricultor haitià: "Mentre l'arròs estigui tan barat, mai no podrem trobar una manera de sortir de la pobresa. Aquestes importacions ens fan la vida impossible. Ja no puc comprar fertilitzants, o sigui que produeixo menys. La meua finca ja no produeix ni el que cal per alimentar aquesta família. No hi ha prou diners per a la salut ni per a l'educació."

La pràctica del *dumping*

Significa exportar un producte a preus per sota dels costos de producció, la qual cosa no és possible sense subvencionar de forma activa aquesta producció al país exportador. El *dumping* afecta sobretot productes agrícoles bàsics com el sucre o els cereals, però també els productes lactis. Només els països del Nord poden establir una política de subvencions per als seus productors que permeti aquest fenomen comercial. Cal afegir que amb la pràctica del *dumping* s'aconsegueix també, a més de facilitar un mercat per a les exportacions dels agricultors del Nord, controlar a la baixa els preus mundials d'un producte agrícola.

Els cereals i la suficiència alimentària

Segons els estudis fets per la FAO (Fons de Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació) a l'Amèrica Llatina els cereals constitueixen al voltant d'un 40% de la dieta bàsica de la majoria de la població. Els mateixos estudis assenyalen com, durant la dècada dels anys noranta, en un país com Haití la dependència de les importacions de cereals va créixer fins a arribar al 70% del consum. Això significa que Haití només produïa prop d'un 30% dels cereals que consumia. Per tant, el país ha perdut la suficiència alimentària i depèn de les importacions per alimentar la població. Avui dia aquesta situació continua agreujant-se.

- Investiga quins són els principals indicadors socio-econòmics d'Haití i dels Estats Units i compara'ls.
- Busca a l'índex de desenvolupament humà (IDH) de 2001 elaborat per Nacions Unides. Hi trobaràs indicadors com la renda *per capita*, la taxa d'alfabetització i l'esperança de vida, entre d'altres. Fixa't bé en la posició que ocupen tots dos països en aquest índex.
- Redacta un text d'un mínim de 150 paraules, que tingui com a títol: "El lliure comerç i la suficiència alimentària a Haití". És important que en aquesta redacció incloguis la informació i els conceptes que hem vist en aquesta activitat i en l'anterior.

Intermón
Oxfam